

บทคัดย่อ

ภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 สร้างความเสียหายต่อ 6 จังหวัด ชายฝั่งทะเลอันดามัน ทางภาคใต้ของประเทศไทยอย่างมาก ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และธุรกิจประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมตากอากาศริมชายฝั่งทะเลอันดามัน บริเวณ เขาหลัก จังหวัดพังงา ได้รับผลกระทบมากที่สุด มีผู้เสียชีวิตประมาณ 4 พันราย โรงแรมตากอากาศหลายแห่งเสียหายอย่างมาก จากการสำรวจโรงแรมตากอากาศ พบศพติดอยู่ภายในซากปรักหักพังเป็นจำนวนมาก ตามจุดต่าง ๆ ภายในโรงแรม เช่น บริเวณชกอาคาร ห้องพัก ชั้นใต้ดิน และถูกอาคารที่พังทลายทับเสียชีวิต เป็นต้น โดยสรุปได้ว่า การออกแบบสถาปัตยกรรมที่ไม่ได้คำนึงถึงภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ เป็นอีกปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบโรงแรมตากอากาศ และลดผลกระทบที่เกิดจากคลื่นยักษ์สึนามิที่เหมาะสมต่อการลงทุนของผู้ประกอบการ และความต้องการของนักท่องเที่ยว จากการศึกษาแนวความคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และลักษณะทางกายภาพของโรงแรมตากอากาศหลังเกิดภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ ได้นำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคคล 3 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน ที่เกี่ยวข้องกับโรงแรมตากอากาศ ได้แก่ สถาปนิก ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว เพื่อนำไปวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการออกแบบการออกแบบโรงแรมตากอากาศในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องและขัดแย้งกับแนวความคิดต่าง ๆ เนื่องจากการลงทุนของผู้ประกอบการ และความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยสรุปการออกแบบสถาปัตยกรรม เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากคลื่นยักษ์สึนามิ ควรออกแบบผังบริเวณและรูปทรงอาคารให้สัมพันธ์กับลักษณะของคลื่นยักษ์สึนามิและภูมิประเทศของแต่ละพื้นที่ โดยใช้แนวความคิดลดแรงปะทะของกระแสน้ำ ด้วยการยกพื้นสูงชั้นล่างเปิดโล่งให้กระแสน้ำไหลผ่านได้สะดวก อย่างน้อยประมาณ 3 เมตร เพิ่มระยะห่างระหว่างอาคารให้มากที่สุด ไม่ควรมีห้องใต้ดินเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีทางสัญจรฉุกเฉินและพื้นที่หลบภัยบนที่สูงได้อย่างรวดเร็ว และสามารถยังชีพเพื่อรอความช่วยเหลือได้ นอกจากนั้น ควรปลูกต้นไม้ยืนต้น เช่น มะพร้าว เพื่อลดความแรงของคลื่น โดยโครงสร้างหลักของอาคารควรเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก และใช้วัสดุที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายเมื่อพังทลาย เช่น temper glass และ shingle roof เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพียงข้อเสนอแนะเท่านั้น ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ สถาปนิกและผู้ประกอบการควรนำไปประกอบการพิจารณาในการออกแบบและลงทุน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก